

stres Vegne (Westergaard), Ret i, at Lovforslagets Titel er i meget ringe Overensstemmelse med dets Indhold. Lovforslaget kaldes „Forslag til Lov om Naturfredning — m. m.“, men det er saa at sige kemisk rent for Bestemmelser om Naturfredning, ikke absolut kemisk rent derfor, thi der findes et Sted nævnt, at foruden andre Hensyn, der kan lede til Fredning, er der ogsaa naturhistoriske, men der findes ingen Eksempler anført, og der er ikke gjort mere ud af det end dette, at der er nævnt dette ene Ord. Af Naturfredning findes der altsaa saa at sige intet i dette Lovforslag. Titlen er altsaa misvisende, naar den hedder „Forslag til Lov om Naturfredning m. m.“, thi det er netop dette „med mere“, der er Hovedsagen, og Naturfredningen er indskrænket til et rent Minimum. Der findes derimod andre Bestemmelser i dette Lovforslag end Bestemmelser om Naturfredning; der findes i dette Naturfredningslovforslag Bestemmelser om Bygningers Fredning, og der findes Bestemmelser om Adgang til Strandbredden; men det at skaffe mere udstrakt Adgang til Strandbredden, altsaa større Færdsel ved Strandbredden, er ikke Fredning af Naturen. Det foraarsager snarere Ufred, men det kan derfor dog være meget prisværdigt at skaffe Folk Adgang til Strandbredden, men Fredning er det ikke. Derimod er Lovforslaget meget rigt paa Bestemmelser, som gør, at det i mine Øjne var langt rigtigere, om det hed „Forslag til Lov om Ejendomsrettens Begrænsning i Frednings- og andre Øjemed“. Det vilde være en langt mere passende Titel.

Jeg vil dernæst gøre nogle Bemærkninger om Lovforslagets Indhold. Det skulde jo efter Titelen være en Slags Naturfredningslov, men ved „Naturfredning“ plejer man at forstaa Fredning af saadanne Steder, som det af geografiske, botaniske eller zoologiske Grunde, undertiden ogsaa af Skønhedshensyn, vil være ønskeligt at bevare mod Ødelæggelse af en eller anden Art. Dertil kan man ogsaa godt knytte historisk Fredning, som i meget vil være beslægtet med Naturfredning. Dette Spørgsmaal om Naturfredning er et Spørgsmaal af virkelig almen og national Betydning. Det kan være af største Interesse at bevare visse Dele af vort Land i deres oprindelige Tilstand, saadan som de var afleverede til Menneskers Brug fra Naturens Haand, inden de blev taget i Besiddelse af disse. Det kan ikke blot have Kuriositetens Interesse at se, hvordan der har set ud her i Landet tidligere, men det kan ogsaa

være af pædagogisk Interesse for Befolkningen at se, hvilket Arbejde det har kostet at forvandle Landet fra dets oprindelige Tilstand til den opdyrkede Tilstand, hvori det nu befinder sig. Der findes pletvis rundt omkring i Landet Steder, som er uopsaaede med vældige, af Ælde mosgroede Sten, som stammer fra den Is, der i sin Tid dækkede Landet, og hvoraf man kan se, at saadan saa der oprindeligt ud her i Landet, og deraf forstaa, hvilket uhyre Arbejde det har kostet at faa Jorden omdannet til dyrkelig Jord. Der er andre Steder, hvor det kunde være ønskeligt at bevare Landets oprindelige Plante- og Dyreverden mod den Udryddelse, som den er udsat for paa Grund af den tiltagende Bebyggelse og den tiltagende Befolkning. Det har lidt mere end blot Kuriositetens Interesse at kunne bevare denne Natur, og de faktiske Forhold viser ogsaa, at det har betydelig Interesse. Der er her i Landet sket ikke saa lidt i Retning af at bevare saadanne ejendommelige Steder. Jeg vil nævne nogle af de vigtigste Foranstaltninger, som er truffene, men det vil paa ingen Maade blive nogen udtømmende Liste.

Oppe i Vendsyssel er Hammer Bakker Nord for Nørresundby med et Areal af et Par Hundrede Tønder Land skænket af en Privatmand til Fredning og staa nu under Beskyttelse af Bestyrelsen for Botanisk Forening, som sørger for, at disse Lyngbakker med Bøgepurrer bliver bevaret uforstyrret i den Tilstand, som de nu er i. Men det er ikke blot Privatmænd, der paa denne Maade har vist deres Interesse; ogsaa Staten har grebet ind. Der er af Venstres ærede Ordfører (*Westergaard*) nævnt et Eksempel, idet Staten for nogle Aar siden købte Hald Egeskov for 60,000 Kr. alene; i den Hensigt derigennem at bevare for Efterverdenen i uforandret Skikkelse et ejendommeligt Stykke jydsk Natur som et Eksempel paa, hvorledes Jyllands Skove saa ud i Fortiden. Heden ovre ved Borris i en Udstrækning af 3—4 000 Tønder Land er ligeledes fredet. Man har forenet to Formaal dermed, idet den nogle Uger hvert Aar bruges til militære Skydeøvelser. Det er naturligvis noget i Strid med Fredningen, naar der graves Skyttegrave derovre, men de kastes til igen, inden Militæret forlader denne Egn, og i øvrigt er det betinget, at denne Hede ikke maa beplantes, og at hverken Plante- eller Dyreverdenen, der findes der, maa forstyrres. Fra Lemvigegnen skal jeg nævne Kronheden. Endvidere er af de Klitstrækninger, som